

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimecres 27 de Octubre de 1897

Núm. 3.403

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3'50
6 provincies trimestre. 10
Extranger y Ultramar. 15
Anuals, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan les originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 30, prop a la

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-
quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant
dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA a Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 a 12 y de 4 a 5.
Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias a Barcelona, Claris, 44, cantonada a la Gran Via, de 11 a una
y de 4 a 5.

PERA 'L DIA DELS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artifi-
cials, rams, pensaments y demés adornos propis pera
nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels demés ob-
jectes que 's troban deteriorats.

Ultima novetat y gust exquisit, a preus limitadís-
sims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus
reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'
estacas, y un milió de barbats.

GAS REUSENSE

Aquesta Societat instala canyerias y aparatos d'
iluminació y calefacció a qui ho solliciti, sens cap gas-
to per part del sollicitant, mediant lo pago del gas a
30 céntims de pesseta lo metre cúbich, y ab tal que 'l
consum anyal arribi a una cantitat determinada.

Pera més informes y detalls, dirigir-se a la fábrica.

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo fuerisme dels carlins

III

Los aconteixements anaren seguint son curs y arri-
bá l' hora en que 'l partit carlí s' aixecá en armas,
donant comens a la segona guerra civil. D. Carles
dirigi desde Vera dos manifestos, l' un als soldats, l'
altre als espanyols en general. En l' últim s'ona per
primera vegada la paraula *furs* «será empresa fácil
develveros la paz, la abundancia, los fueros y la ver-
dadera libertad a vuestro rey». Y aquesta paraula 's
repeteix, concretant molt més la seva significació, en
la Allocació dirigida tres mesos més tart als Catalans,
la Aragonesos y Valencians. «Por lo tanto, amante de la
descentralización, segun consigné en mi carta-mani-
fiesto de 30 de Junio de 1869 (la dirigida a D. Alfons,
que 'ns ha ocupat), hoy os digo pública, solemnemente,

intrépidos catalanes, aragoneses y valencianos: Hace
siglo y medio que mi ilustre abuelo Felipe V creyó
deber borrar vuestros fueros del libro de las franquicias
de la patria. Lo que él os quitó como rey, yo como rey
os lo devuelvo: que si fuisteis hostiles al fundador de
mi dinastía, baluarte sois ahora de su legítimo descen-
diente. Y os vuelvo vuestros fueros, porque soy el
mantenedor de todas las justicias; y para hacerlo, como
los años no transcurren en vano, os llamaré, y de co-
mún acuerdo podremos adaptarlos a las exigencias de
nuestros tiempos.»

Aquest es lo document més explícit, més terminant
de D. Carles respecte al restabliment dels Furs. Cal,
donchs, fixarnos bé en la seva significació y en la seva
trascendencia.

¿Qué significa aquest document? Significa, primer,
que D. Carles al tornar los Furs, ho fa en virtut d' un
dret que ell creu que li correspon com a rey: es a dir,
que ho fa no regoneguent lo dret que 'ls catalans, ara-
gonesos y valencians tenen a regirse per sas lleys
propies en virtut d' esser catalans, aragonesos y valen-
cians; sino perque essent ell, D. Carles *partidari de la
descentralisació y mantenedor de todas las justicias*, creu
convenient y just tornalshi. Ho fa, donchs, no per de-
ber, no per obligació; sino per voluntat, per convicció
y pera premiar la adhesió que tenen a la seva perso-
na. Lo que él (Felip V) os quitó como rey, yo como rey
os lo devuelvo: es a dir, que lo que Felip V estava fa-
cultat pera pendrens com a rey, ell, Carles, com a rey,
está facultat pera tornansho. Los Furs resultan, en
consequencia, apreciats com un privilegi, com un fa-
vor, com una concessió reyal, y la seva existencia ó no
existencia depén de la voluntat del rey. Lo principi
cessarista del renaixement pagá, *quod principi placuit
legis habet vigorem*, queda proclamat ab toia la seva
forsa.

Significa, segonament, que D. Carles entén per
Furs, no 'ls principis constituïts d' una nacionalitat,
d' un regne, sino aquelles regles espectants al *regimen
interior* de las provincias de que parla en la carta a son
germá, que recorda d' una manera expressa, y perxó
no es estrany que tant aquella Carta com en aquesta
Allocació, confongui 'ls Furs ab un sistema de govern
descentralisador, ab franquiesas ó privilegis locals y
provincials, ab las *franquicias de la patria*. Aquest es,
efectivament, per altra part, lo concepte jurídic ex-
trictic de la paraula: pero a Espanya, a Catalunya, lo
seu concepte històric y efectiu es un altre. Catalunya
no era una part d' un Estat únic, gobernada per lleys
ó privilegis otorgats per un Govern estrany. Catalunya
era un Estat complet, ab Govern propi seu y ab lle-
gislatió completa seva propia; tant en lo referent al
dret públich en tots sos aspectes y manifestacions, com
al dret privat. Lo conjunt d' aquesta legislació y de
las institucions encarregadas de ferla efectiva, es lo

que constituïheix lo que s' anomenan malament los
«Furs de Catalunya».

Y significa, per últim, que D. Carles no entén tor-
nar a Catalunya, al estat en que quedá després de
Felip V, sino tornarli també lo que aquest li va pendre.
Ho diu terminantment: *Lo que él... os quitó, yo... os lo
devuelvo*. Y com lo que Felip V, nos va pendre fou
quasi bé tota la organizació política, lo carácter oficial
de la nostra llengua, gran part de la nostra administra-
ció y especialment la facultat legislativa, condemnant
lo dret catalá al estancament y a ésser modificat per
lleys generals en quina confecció hi predominavan é
hi han anat predominant desde llavors elements es-
tranyes a Catalunya; resulta que tot aixó ve comprés de
fet en las paraulas *os devuelvo*, y que tot aixó represen-
ta bona cosa més que privilegis, franquiesas y descen-
tralisació en lo régimen intern de las provincias y dels
municipis.

J. B. y S.

(Acabard.)

En Carles Bosch de la Trinxeria

Vaig conèixer a n' en Carles Bosch l' any 73 als
Banys d' Arlés; ab ell y 'l malaguanyat Vayreda, cab
artistas francesos, llogàrem un gran taller davant del
Hotel Pereyre, punt de reunió dels polítics y emi-
grans espanyols d' aquella época, llar verdadera y re-
fugi del art, en aquells dias de trista recordansa.

La figura simpática d' en Carles Bosch, que ab
fonda pena dels amants de las lletres catalanas acaba
de baixar al sepulcre, omplia 'l buyt que deixavan las
hores negres y las noves aterradoras que de per tot
Espanya arribavan a cada instant y, encara que emo-
cionat com los demés artistas y concurrents, girava al
últim la conversa y, ab cuentos plens d' humorisme que
esplicava ab naturalitat encantadora, venia a resultar
com la nota tónica, tornant la calma a aquelles reu-
nions d' art que terminavan ab las discussions del ca-
fé Picoli ó ab lo apèndix dels concerts d' en Pep de
Figueras, ab sa copla célebre, en lo gran saló romá del
sobredit Hotel.

No crech que allavors hagués escrit may en cata-
lá ni 'm recordo d' haverli sentit a dir que fos escriptor
en cap sentit, pintava 'l paisatge y 'n sabia; lo que si
puch assegurar, es que al despedirnos y desfarse 'l
taller, al acabament de la guerra, en Bosch deixá fon-
dos recorts en tots nosaltres, per que reunia en sa per-
sona qualitats tan excepcionals, que no 'm veuria ca-
pas d' esplicarlas.

Al cap d' un temps, comensant a veure 'l seu nom
en los periódichs catalanistas y una novela titulada
L' hereu Noradell, vaig felicitarlo, y desde allavors da-
tan nostras relacions més íntimas: li escrigui en cas-
tellá, parlantli d' un assumpto novelesch en castellá es-
crit, enviantli perque se 'n formés carrech y 'm digués
lo sen parer. Me contestá que deixés per sempre més
una llengua en la qual no pensava y no manejava jo
ab la destresa necessaria pera expressar lo que sentia.

Lo meu aprenentatge durá llarga temporada, en-
cara dura: conservo a dotzenas de cartas del amich de
l' ànima, en que 'm feya notar certes preocupacions
del que comensa, y ara, quan repasso aqueil croquis
que jo creya trossos escollits d' eloquencia castellana,
casi m' horroritzo: semblan articles d' un periódich de
recó, escrits per catalans, dels que 'n veyém a dotze-
nas cada setmana, plens de *ripios*, de catalanismes, de
frases buydas y buscadas, de giros forasts que ni gi-
ran ni tomban, y d' alló que 'n diuen llochs comuns,

à carretadas; provocant la riota dels castellans que'n saben y que ho contemplan admirats.

En Bosch ob un petit exemple m' tragué del magí aquesta mania estúpida y execrable d' escriure en una llengua en la que no 's pensa y que pera mí y quatre ó cich milions de espanyols es forastera, tinguent la nostra en que 's pot expressar tot lo que s' expressa ab l'altra y un poch més, segons en Menendez Pelayo.

May més he escrit ni pronunciat una paraula en castellà sinó quan la necessitat m' hi obliga.

La premsa catalana ha fet lo judici crítich de las obras del gran amic que acabem de perdre, mes la personellitat literaria d' en Bosch de la Trinxeria no s' ha estudiat encara. Per mí, que no represento res, fou lo primer y únich mestre que he tingut, però 'l considero com a patriarca de las lletras catalanas en aquets rancesos dels Pirineus, al mateix temps que 'l ver tipo montanyés enamorat de sa terra, y la encarnació vivent de la honradés catalana. La potencia descriptiva de *Plá y montanya*, que seduheix y encissa, com no ha fet cap més altre llibre d' ara, l' encant y naturalitat que s' troba en totas sas obras, fentnos saborejar la flayre del terror, condhrintnos del pedregám més incult é intranzitable á l' hombra fresca dels alzinars y fagedas; la pintura enérgica, de las horribles timbas, las baumas y avenchs dels Pirineus catalans, dels macissos pichs del Canigó, tot aixó y molt mes que no podria donarne idea en aquest article, ho feya sentir al lector sense adonarsen, y aquell temperament de ferro que s' admira y conmuó davant la magestat sublim de las grandesses naturals de sa regió, 's para davant las plantas y las flors, fins en las arrels é insectes més insignificants, trobant per tot l' art y la poesia que s' respira en la naturalesa.

Ab éll ha perdut la literatura catalana un escriptor originalíssim, lo descriptor mes fidel de las comarcas del alt Ampurdá y la Garrotxa, al gran pintor de costums y tipos de la terra, al observador minucios y geni atractivol que ha contribuít poderosament al actual renaixement de Catalunya, vivint apartat dels grans centres y desde son observatori de La Junquera. Sense moures de son cercol ha posat sa illustració vastíssima al servey de las arts y de las lletras, siguent un exemplar, no sols com á pare de familia, sino en son tracte social distingit, captantse la simpatía dels que hi enrahonavan una sola volta, fins al extrém que se persona no s' oblidava més.

Feya algún temps que las noticias de sa malaltía no eran gayre bonas; tots los seus amichs esperavan un desenllás desagradable, y, malgrat aquestos antecedents, la nova de sa mort ha caygut com una bomba en lo camp catalanista.

La Redacció de *L' Olotí* y tots los entusiastas que tenia en nostra vila y comarca s' associán al desconsol de sa esposa y sos fills y pregan á Deu perque 's digni acullir sa ánima en la gloria.

JOSEPH BERGA.

(De *L' Olotí*).

ARTS Y LLETRAS

Follias

A n' En Joan Ramon.

Vaig fé una bola de neu y dins la má l' estrenyia; mentres aná regalant pensaba, foll, en m' aymía. Deya entre mí, que 'l seu cor sigués fet de neu, voldria, perque sixís poch á poquet se fondria.

Que no creus que 't tinga amor perque 't veig volta primera?... Veus l' estrella que are ha eixit? Donchs no ha eixit que ahont es ja hi era.

Tu dins mon cor hi eras ja, qu' ell mateix t' havia formada, pro fores, somni no més, fins á tant que t' has mostrada.

Al bell punt que 'l sol s' ha fos, s' ha vist ben clara l' estrella, aixís que 'l vel t' ha caygut, mon cor, ubriach, ha dit: ella!

Una llágrima en tos ulls fora un punyal en mon cor: si la culpa jo 'n tingués á l' endemá fora mort.

Si altre t' hagués ofensat no t' ofendria altre cop; jo ray: fora ben felís, si vinguessis cada jorn à parlarme pel reixam del presiri que jo fos.

Ahont deu ser m' aymía? será ab mon Déu Etern?... Y si are jo 'm moria ahont, ahont aniria, al Cel ó bé al Infern?

Si mort al Cel fes via y ella no fós allí, lo Cel, ay, no 'm plauria, al Cel m' hi anyoraria, tot fora trist per mí.

Pená al Infern voldria si allí m' aymía hi fos... perdó per ma follia, Senyor, feu que ab Vos sia y... jo que vinga á Vos!

A la Srta. C. B.

Plou y fa sol? las bruixas se pantinan.... La vull y 'm vol? los diables s' escarpinan.

Somniant en tú, nineta—«jo t' amo» m' ha escapat, y l' ayre eixas paraulas—traydor se 'n ha emportat. Si á tú te las entrega—recull—las dins ton cor puig que del meu eixiren—ferit, per tú, d' amor. Mes si no te las porta—consolat al pensar que vulga 'l vent, no vulga en cap mes cor que 'l teu poden entrar.

JORDI MARISTANY.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 26 d' Octubre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	761	75	0,0	3,7		
3 t.	769	80			Bas Nuvol	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 27	10	13	SE.	Cumul	0,6
3 t.	Sombra 19		16	SE.	Cun Nin	

Té coneixement lo Sr. President de la Secció de Foment d' unas obras que per la Companyia del ferrocarril del Nort s' han practicat en un camí vehinal de nostre terme municipal?

Fem aquesta pregunta, perque no sabem nosaltres que s' hagi presentat cap sollicitut pera portar á cap ditas obras y además perque duplém que d' haverse procedit degudament s' haguessin autorisat las que s' han portat á cap per la forma en que han sigut executadas.

Nosaltres pregariam al Sr. Borrás se servís ordenar al Sr. Arquitecte inspeccionés las obras de referencia ó siga la especie de vallá que s' ha colocat al camí vell de Vilaseca y prop del primer pont, y si es que alló s' ha fet sense la deguda autorisació ó no está de conformitat, se procedeixi ab tota energía y 's fassin despareixer aquells armatostes.

Prompte comensará á publicarse á Madrid, segons noticias dignes de tal credit que hem rebut, una revista ilustrada escrita en catalá que portará per títul «Madrid Catalá».

Será eco de la numerosíssima colonia catalana en la Cort y defensora dels interessos morals y materials de Catalunya, havent lo sol anunci de la seva aparició despertat molt d' entusiasme entre nostres compatriois de Madrid.

Per are se publicará mensualment y té la promesa d' una activa coloboració per part de gran nombre dels mes reputats escriptors catalans.

Inutil creyém manifestar cuanta es nostre alegría al veure com los fills de Catalunya á Madrid donan mostres de sa activitat y zel y ajudan á la defensa dels interessos de sa patria nativa tsnt injustament tractada per los polítichs centralistas.

Ha tingut lloch á Alcañiz, ab gran entusiasme, la Assamblea Regionalista convocada per los elements del baix Aragó y presidida per l' alcalde d' aquella important població.

La concurrencia fou grandíssimá, segons nos comunica lo telégrafo, y 'ls acorts presos de gran trascendencia pera 'l desarrollo de las ideas regionalistas en tot l' Aragó.

Procuraré posar als nostres lectors al corrent dels detalls d' aquest acte que tanta forza y tanta importancia representa per las ideas que nosaltres defensém.

Los telégramas darrerament rebuts á Madrid diu en que contenen noticias de molt trista importancia.

No 'ns sorprén gens ni mica. Es lo natural, y si no venen are, vindrán un altre dia, perque no pot menos que venirhi un gran cataclisme á una nació ó Estat com Espanya, en que apesar de figurar entre las nacions d' Europa, l' inmensa majoria de sos habitants ab son govern al frente, estant molt per baix del nivell del Marroch,

Los derrers telégramas rebuts de Santander diuen que las tropas se negavan á embarcar cap á Cuba, havent costat no pochi esforços restablir l' ordre entre ellas y conseguir que pugessin el barco que 'ls ha de conduhir al matadero.

Al últim potser los homes se decidiran á imitar als bens.

Segons diuen los periódichs, entre l' acompanyament del Rey de Siam que ens d' ahir passá per nostra ciutat, hi anava un alt cortesá que ha d' ésser mort al arribar al seu país per haver comés l' horripilant crim de faltar á la etiqueta al visitar la Cort de Portugal.

Lo Rey y la Reyna de la vehina nació, han intercedit pera que fós perdonat, pero Chulalongkorn, ha dit que no podía accedir, y que al morir per ell rebia encare l' honor més gran que podía esperar.

Vaja, que 'l tren, el portar á un home aixís hauria de descarrilar de necessitat.

Lo govern conservador havia passat una pila de mesos sense enviar cap soldat á Cuba, mes pujan los liberals y tot se tornan embarchs y cridaments á filas.

Nos sembla que aixó no está ab consonancia ab lo que ha vingut predicant, perque si 's vol resoldre per medi de tractats no 's necessitan bayonetas.

¿Si votos, para que rejas?

¿Si rejas, para que votos?

Per aixó 'ls insurrectes ne fan tant de cas, y 's preparan á rebre la autonomia portant á la Isla fusells y dinamita.

Cumpleixi 'l que digné 'l partit lliberal y la insurrecció s' acabarà per sí sola.

Diuen que 'l govern espanyol ha presentat una nota als Estats Units reclamant per qué ha deixat sortir una expedició filibustera d' un de sos ports cap á Cuba.

Vaja, me sembla que es una mica massa tart pera fer lo valent. En Sagasta com mes vell se fa, més terrible 's torna. Nos sembla que avans d' adoptar aqueixa resolució havia d' haver comptat las fersas en que compta Espanya, perque si 'l govern yankee li contesta que ja avisarán, no es poch grossa la planxa que 'ns cau á sobre.

Lo «New-York-Herald» aquell periódich tan filibuster, ha publicat un enérgich article contra tots los que tant á América com á Espanya, directa ó indirectament fan la causa dels insurrectes cubans. Diu que la política d' Espanya ha cambiat y que 'n Sagasta ho arreglará tot tant bé, y que 'l deixém fer, que ab palla y temps maduran las nespres.

No serán malas las nespras grogas que haurán caygut á la redacció del anomenat diari.

L' Ilustríssim senyor Arquebisbe se troba á la vehina vila de Alcover, ahont avny y demá administrará lo sagrament de la confirmació.

Está constituída la junta directiva pera un Centre Catalá próxim á inaugurar-se en la vila de Banyolas. Avant sempre.

Havent corregut aquets dias per la premsa barcelonina, que en una reunió dels prohoms conservadors tinguda á efecte en casa del senyor Mañé y Flaquer, s' havia acordat per consell d' aquest, la continuació de la jefatura de 'n Planas y Casals, prescindint del qui avans los dirigia per camins de bon xich mes en consonancia ab lo bon nom de Catalunya, lo *Diario de Barcelona* degudament autorisat, ha desmentit la DO-

ció, fent constar de pas una vegada mes que a pesar de sas ideas conservadoras, lo seu director no está ni ha estat may afiliat al partit lliberal conservador.

No cal dir ab quin gust publiquem la rectificació esmentada donchs haguera sigut realment dolorós que un home del tremp del senyor Mañé y Flaquer hagués comés tan tremenda relliscada.

Ha causat molt bon efecte en la opinió la ordre del governador civil de Barcelona Sr. Larroca, aixecant la suspensió que son antecessor imposà al periódich regionalista *La Renaixensa*.

De tot cor nos alegrem de semblant noticia, la qual la té m'extensiva a tota la Redacció en pés.

Havém rebut una circular anunciant una Exposició Universal que te de celebrarse en la famosa ciutat bíblica de Jerusalem l'any 1898. Dita Exposició s'inaugurarà lo dia primer de Maig y será la primera que s'verificará en territori asiatic, y cabalment en aquells paissos, bressol de la humanitat y en lo qual se desenrotllá la llegenda mes sublim que han vist los sigles; tal es la vida passió y mort de Nostre Senyor Jesucrist.

Dita Exposició Universal, com totes las que s'han celebrat fins avuy en las grans capitals, abarcará totes las ciencias, comers é industrias humanas, y son objectiu será buscar mercats en lo vell mon pels productes de la moderna Europa. Nos sembla molt encertada l'idea y digne de coronarla l millor éxit.

Pera las remesas de productes en concepte de mostres y d'efectes quin pes no excedeixi de 100 kilos, s'ha autorisat al Delegat General pera Espanya, D. Francisco J. Bisó, Codols, 16, Barcelona, qui s'encarregará de la recepció dels mateixos, franchs en dita ciutat, estació de ferro-carrils ó moll.

A dos quarts d'una d'aquesta matinada ha mort repentinament en una casa *non-sancta* del carrer de la Concepció un subjecte conegut per lo «Niño».

Segons telégrama rebut per la Companyia Trasatlántica, lo vapor correo «Isla de Panay» sortí del port de Puerto Rico lo dia 23 dels corrents, seguint sens cap novetat son viatge en direcció a la Habana, y l vapor correo «Antonio López» arribá al port de Montevideo lo dia 24 del propi mes, sens novetat, procedent de Cádiz y escalas.

Ans d'ahir s'estrená en lo teatre Romea de Barcelona la refundició de «Don Gonzalo», feta per son propi autor D. Albert Llanas.

La comedia resulta ben confeccionada, donant lloch a situacions interessants; lo llenguatge fresch y abundant en xistes teatrals de bona lley; y l diallech juganer, expontani y apropiat a la indole de cada personatge.

Alguns d'aquets se troban trassats de mà mestra y ben sostinguts.

L'èxit fou complet. Lo públich rigué molt, y aplaudí més, cridant repetidas vegadas al autor al prosceni.

La execució fou excelent, distingintse sobremanera Enrich Borrás, que escoltà merescuts aplausos. Secundaren acertadament a aquest artista, son germá, Bonaplata, Guitart, Virgili y Rubio, ab Carme Parreño, la senyora Pallardó, y en general, cuants artistes prengueren part en la comedia.

En la expedició que pera Cuba tregué de Nova-York la goleta «Silver Heelds», van inclosos mil y pico de fusells de repetició, 3 canons, gran quantitat de dinamita, varis telégrafos y heliógrafos y 700 caixas de municions.

Tenim molt afalagadoras novas del moviment regional en lo Noroest d'Espanya. De poch temps ensá la premsa periódica d'aquella regió s'ha vist augmentada ab nous y coratjosos companys. Aixís podem donar compte de la aparició a Gijón d'una revista que porta per títol «Asturias contemporánea» y a La Coruña s'ha com segur que dintre de poch veurá la llum un decenari genuinament gallego y de quina direcció se n'ha encarregat un distingit poeta d'aquella terra.

També s'anuncia que l'próxim volúm de la «Biblioteca gallega» que edita lo Sr. Martinez Salazar, lo formarán un tomo de poesías de la inspirada escriptora corunyesa donya Sofia Casanovas de Lutowlasky.

No cal dir ab quanta satisfacció prenem nota del desenrotlló del regionalisme a la simpática Galicia.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 25 d'Octubre de 1897.

Naixements

Joaquím Fumadó Rius, de Joaquím y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Cap.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Vicents.

Sant de demá.—Sant Simó.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	63'80	Filipinas	
Exterior	79'55	Aduanas	97'
Amortisable	77'	Cubas 1886	92'12
Fransas	20'20	Cubas 1890	75'42
Norts	23'30	Obs. 6 0/0 Fransa	95'63
Exterior París	59'87	Obs. 3 0/0 »	53'12
París	32'80	Londres	33'45

Se raben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d'ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63'80	Fransas	20'20
Exterior	79'55	Cubas vellas	92'06
Colonial		Cubas novas	75'42
Norts	23'30	Aduanas	96'87
Obligacions Almo	81'75	Oblig. 3 0/0 Fransas	53'
		Filipinas	97'

PARIS

Exterior	59'87	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	32'80	Londres	33'45
-------	-------	---------	-------

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d/f.	00'00 diner	8 d/v.	00'00
París	8 d/v.	00'00	Marsella	00'00
VALORS LOCALS		DINER	PAPER.	OPER.

ACCIONS

Gas Reusense	850	010	010	010
Industrial Harinera	600			
Banch de Reus	500			
Manufacturera de Algodon	100			
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	415			

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 24

De Gijón y esc. en 19 dias, vap. espanyol «Barambio», de 525 ts. ab varis efectes, consignat als senyors H. de B. Lopez.

De Hamburg y escalas en 25 dias, vapor espanyol «Velarde», de 620 ts., ab efectes, consignat als senyors Mac-Andrews y C.^a

De Málaga y esc. en 4 dias, vapor espanyol «Jativa», de 793 ts., ab efectes, consignat a D. Antón Mas.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 25

De Cette y escalas en 3 dias, vapor espanyol «Amalia», de 242 ts., ab tránzit, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

Despatzadas

Pera Port-Vendres pol. gol. francesa «Jeune Luciene», ab vi.

Pera Génova y escalas vap. «Jativa», ab efectes.

Pera Barcelona vap. «Barambio», ab tránzit.

Pera Isla Cristina y esc. l. «Tres hermanos», ab efectes.

Pera Cette y esc. vap. «Amalia», ab tránzit y vi.

ANUNCIS PARTICULARS

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertes desde primer d'Octubre en casa 6 a domicili.

Curs especial de piano y cant.

Ar rabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomás y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura el oli y l'ayguada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.er.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 26.

«Le Soleil» diu que pera apoderarse de Cuba los politicastres y especuladors nort-americanos no retrocedirán mes que devant una forsa imponent, y seria de desitjar que Europa entera apoyés a Espanya.

«La Epoca» diu que la Caixa d'Ultramar satisfará a las dones y fills dels voluntaris a Cuba los habers quan a la Gran Antilla ls abonin, pagantse sols a las donas y fills que probin sa lilegitimitat.

Lo Directori del partit conservador s'ha reunit, tenint per objecte la sessió donar compte los Srs. Pidal, Azcárraga, Elduayen y Cos-Gayón, de las contestacions rebudas dels comités de provincias a la circular del Directori. Lo Sr. Pidal opina que es necessari despejar la situació difícil que atravessa l partit desde que quedá sense quefatura. Creu que ls adictes están en la obligació de buscar orientacions, y en son concepte la més lògica es una aproximació al Sr. Silvela, lo qual se conseguiria sense esforços, per tractarse d'un mateix ideal. Se dona importancia a la reunió y s'considera segura la conciliació baix la quefatura de Silvela.

Los diputats y senadors per Cuba, reunits ahir nit en casa del marqués de Apestequia, no acordaren res de particular. Resolgueren demanar instruccions a la Junta de la Habana pera obrar en sa consecuencia, y redactaren una nota oficiosa determinant lo verdader alcans del oferiment que feren al Govern en nom del partit de la Unió Constitucional.

No degué influhir poch en lo resultat de la reunió la conferencia a última hora de la tarde los Srs. Moret y Marqués de Apestequia.

Sembla que com resultat de la reunió d'ahir a la nit se donará per dissolt lo Directori del partit conservador. Hi ha disgustos entre ls Srs. Pidal y Elduayen y ls altres que forman lo Directori.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Gran Companyia de Opera y Sarsuela espanyola baix la direcció del Mre. D. Francisco Perez Cabrero.

ABONO

Se'n obra un de 30 funcions dividit en séries de 10 baix los següents preus:

Palcos proscenis plateas ab 4 entradas	Ptas. 110'
» » principals ab 4 entradas	» 100'
» » segons ab 4 entradas	» 70'
» » tercers ab 4 entradas	» 20'
» plateas ab 4 entradas	» 85'
» principals ab 4 entradas	» 75'
» segons ab 4 entradas	» 42'50
Silló ab entrada	» 13'50
Lluneta de segon pis ab entrada	» 10'
Entrada a localitat	» 6'25

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8⁵⁶ m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12¹¹ t. mercancías, segunda y tercera.
1⁵⁷ t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus

5²⁵ m. (per Vilafranca).
9⁴⁶ m. (per Vilanova).
15⁸ t. per id.
7³⁹ t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9³³ m. — 1⁰⁴ t. — 3⁴⁰ t. — 7¹⁹ y 9³⁷ nit.

De Mora a Reus

4²¹ m. — 8⁰⁰ m. — 12⁰⁸ t. — 6⁰⁴ t. — 7³⁶ n.

De Reus a Tarragona

8³⁰ m. — 9⁴⁷ m. — 2 t. — 7⁰⁴ t.

De Tarragona a Reus

7³⁰ m. — 12²⁵ t. — 4³⁰ t. — 8²⁰ n.

De Reus a Lleyda

8¹⁰ m. — 5²³ t.

De Lleyda a Reus

5⁵⁰ m. — 3⁵⁰ t.

De Reus a Vimbodí

1²⁸ t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí a Reus

9⁵³ m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona a Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia a Tarragona

11⁴ m. y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ D' CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,

8³⁰ m.

De Barcelona (per Tarragona) 9³⁰ m.
De id. directe 10³⁰ t.
De id. id. 1³⁰ t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7³⁰ t.
De Madrid y Zaragoza 2³⁰ n.
De Lleyda y Huesca 7³⁰ n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropes de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5⁰⁰ m.
Pera id. a las 2⁰⁰ t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. id. (per idem) a las 2⁰⁰ t.
Pera Tarragona, directe a las 7⁰⁰ n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y sas líneas a las 8⁰⁰ m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1⁰⁰ t.

Los pobles servits per peatons a las 9⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Libreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
- «La Dida», per Joseph Feliu y Codina, 2 "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
- «Costums típicas», per id., 2 "
- «Alcover», monografia, per id., 4 "
- «Poesias», per Manel Marinello, 2 "
- «Oda a Barcelona», per Jascinto Verdager, 4 "
- «Lo Pi de las tres brancas», per id., 2 "
- «L' Aglonya», per Ramon Masferrer, 4 "
- «Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents, 12 "
- «La Fada», per id., 4 "
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 6 "
- «Arañ pel mon», per Santiago Russinyol, 12 "
- «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
- «Poesias», de Joan Maragall, 8 "
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8 "
- «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 "
- «Montlba», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 "

- «Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 "
- «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 "
- «Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-saven, 12 "

«Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», a meytat de preu.

«Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich More-ra, han sortit:

- «Sant Ramon», 2 rals.
- «Plany», 2 "
- «El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4 "

SECCIÓ CASTELLANA

- «España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
- «Patria y Región», per Salvador Goloe, 12 "
- «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2 "

SECCIÓ GALLEGA

- «Odas de Anacreonte», per Florenci Yaamonde, 5 rals.
- Además están a la venta diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 y 11/2 per cent d' interés anyal amortisables a llarch plasso de 5 a 50 anys. Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anyalitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Además, lo Banch, acepta en cualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam. No importa que las fincas estiguen hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors a 5.000 pessetas.

Agent pera la Provincia: D. DANIEL VIRGILI. Quants desitjin proposar operacions, trobarán a dit senyor tots los dilluns en la FONDA DE LONDRES.—REUS.

110	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0	
90	80	70	60	50	40	30	20	10	0		
80	70	60	50	40	30	20	10	0			
70	60	50	40	30	20	10	0				
60	50	40	30	20	10	0					
50	40	30	20	10	0						
40	30	20	10	0							
30	20	10	0								
20	10	0									
10	0										
0											